

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 51

18. prosince 2022

Cena: 10 Kč

Koncert k poctě velkého učitele a myslitele

Při příležitosti ukončení Národních oslav J. A. Komenského se ve středu 7. prosince 2022 uskutečnil v sále Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského v Praze slavnostní koncert *Vivat Comenius* se známým kytaristou Štěpánem Rakem. Na tomto setkání byla patriarchou naší církve ThDr. Tomášem Buttou a ředitelkou muzea PhDr. Markétou Pánkovou představena právě vydaná publikace *Jan Amos Komenský a jeho odkaz v Církvi československé husitské*.

Představení nové publikace o J. A. Komenském a jeho odkazu v CČSH

Nově vydaná publikace přináší hlubší a ucelenější vhled, jak byla reflektována osobnost a dílo J. A. Komenského v Církvi československé husitské po dobu sta let.

Zájem o Komenského osobnost a dílo se projevoval v práci historiků a teologů. S jeho pedagogickými přístupy se setkáváme ve výchovném úsilí naší církve, kdy zvláště v počátcích byla spatřována důležitost vyučování dětí. J. A. Komenský jako svědek víry záhy získal spolu s Janem Husem své místo v liturgickém životě církve, kdy byl připomínán a slaven památný den v březnu a listopadu. Písnové dědictví Jednoty bratrské je obsaženo ve zpěvníku naší církve – uspořádaném Karlem Farským i současném. S jakými zobrazeními a dalšími stopami J. A. Komenského se setkáváme ve sborech CČSH, se můžeme dovídat v přehledném zpracování bádání našich dvou archivářů a historiků. Zobrazení Komenského má však svůj širší kulturní, umělecký a společenský kontext. Nadčasovost i aktuální naléhavost má Komenského mírové poselství, které také v publikaci nacházíme.

V Církvi československé husitské můžeme rozpoznávat trojí zřetel Komenského odkazu. V počátcích rezonuje zřetel národní. Komenský měl vřelý a trvalý vztah ke svému národu. Zřetel náboženský byl charakteristickým zdůrazněním v čase ateisticky zaměřené školní výchovy. Vždyť Komenský byl věřící člověk, křesťan. V současnosti se ukazuje být významný zřetel univerzální, neboť žijeme v době, kdy části jsou víc než celek (V. Bělohorský).

Publikace zprostředkovává nejen pohled do minulosti, jakkoli se ukazuje odkaz Komenského v historii naší církve bohatý a pestrý, a spočívá v tom i určitá překvapivá objevnost, kdy je tato zapomínaná minulost badateli odhalována.

Odkaz Komenského má být především živý i dnes. Naše církve se aktivně zapojila do oslav Komenského narození v roce 1992 (400 let) a připojila se i v roce 2022 (430 let) uspořádáním řady akcí nejen v místech, která jsou s ním spojena.

Komenský v Pampedii říká, že lidský život má být přemýšlivý, žitý ve společenství a činný, aktivní (Obecná porada III, s. 98). Komenský také zdůrazňoval spolupráci.

I tato publikace je výrazem naší spolupráce, které si ceníme. Poděkování náleží Národnímu pedagogickému muzeu a knihovně J. A. Komenského v Praze, zvláště paní ředitelce PhDr. Markétě Pánkové, a všem, kteří se na publikaci podíleli. Děkujeme i odborným recenzentům panu prof. Tomáši Kasperovi a panu prof. Janu Roytovi.

Chtěl bych uvést tuto publikaci o Komenském jeho modlitbou: „*Skutky naše, prosíme tě, Bože, předstihuj svou přízni, sleduj svou pomocí a dovršuj svým požehnáním.*“

Tomáš Butta

Štěpán Rak, Markéta Panková, Tomáš Butta a Eva Tučková z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy při uvedení publikace.

Jak prožít Vánoce beze stresu?

„Vánoce nemám rád, je to komerční a hektické období.“ Podobné věty slyším velmi často. A vždy, když to slyším, tak mě to mrzí. Je to totiž čas, který můžeme tak dobře využít. Zejména pak pro sebe samotné. Můžeme se na chvíli zastavit ve studijním nebo pracovním koloběhu, kdy je léto, čas dovolených a prázdnin už dávno za námi, ale také daleko před námi.

Nečekejte ode mě „top 10 tipů na fantastické prožití Vánoc“! Takové články mi přijdou laciné a osobně je moc nemám rád. Nabízím spíše osobní zamyšlení a postřehy, které snad pomohou k hezkému prožití vánočního období.

Vánoce jsou spojeny s velkým množstvím zařízení – od pečení spousty druhů cukroví po nákupy dárků a povinné návštěvy. Chtěl bych tady každého čtenáře ujistit, že nic z toho dělat nemusí. Pokud vám Vánoce přijdou stresující, možná není na škodu zamyslet se nad tím, čím přesně to je. Jestli tím, že ještě nemám všechny dárky? Nebo snad nestímám vánoční výzdobu a úklid? A třeba vás stresuje úplně všechno... Přitom nic z toho není povinnost. To, že se něco nějak dělá nebo že se to očekává, neznamená, že to tak dělat musíte i vy. Zasloužíte si odpočinek a hezké svátky i za cenu toho, že třeba nebude perfektně uklizeno. Myslím, že ve většině případů si okolí ani nevšimne, když nesplníte vše na pomyslném checklistu toho, co musí na Vánoce zařadit „správná“ dcera, máma, sestra, Nebo „ideální“ strejda, dědeček, kamarád...

Neoddělitelnou součástí Vánoc je obdarovávání. My starší už víme, že to Ježíšek všechno nezařídí sám a musíme mu hodně pomoci, a to je často spojené se shonem nebo nedostatkem financí při shánění spousty

drahých dárků. Známe rodiny, které se dohodly, že si dárky dávat nebudou. Nebo že si pod stromeček dají jen ručně vyrobené věci nebo jenom maličkost. Nemusíte měnit zaběhnutou tradici tak radikálně. Ale je spousta cest, jak si shánění dárků ulehčit. Můžete využít různé poukazy, pokud nevíte, co přesně by váš blízký ocenil. A skvělým pomocníkem může být i mobilní aplikace VOLO, když si nejste jisti, co by se komu hodilo. Způsobů, jak udělat z vánočního obdarovávání příjemnou rodinnou událost, je spousta...

Možná jste už slyšeli o tom, že mnohem více než materiální dárky nám dělají radost zážitky. Třeba můžete dát blízkému člověku pod stromeček nějaký hezký zážitek místo nového elektrického kartáčku či mikiny. A taky si můžete udělat hezké celé vánoční svátky. Jak přesně? To je přece na vás! Někdo má rád sledování filmů s rodinou, někdo zase procházky ve sněhu. A to, co máme rádi my, nemusí být oblíbené u našich blízkých. Zkusme si všimnout, co jim dělá radost, a darovat jim společně strávený čas.

Možná vám při čtení těchto řádků proběhlo hlavou: „To přece není tak snadné.“ Samozřejmě, že to není tak snadné. Víme, o čem mluvím, doma nás žije šest a máme opravdu velkou rodinu na Slovensku. Život ve vztazích (rodinných, přátelských, partnerských) vyžaduje spoustu úsilí. Ale za základní myšlenkou, která mě vedla k napsání těchto pár řádků, si stojím: „Vánoce budou takové, jaké si je uděláte.“ Přeji vám, abyste z vánočních svátků měli možnost načerpat spoustu dobrého. Každý takovým způsobem, jakým je mu to blízké.

Jerguš Dovala,
náboženská obec Hodonín

I Saulovi se rozsvítilo

Prorok Izajáš zvěstoval, že lid, který chodí v temnotách, uvidí veliké světlo...

Že by právě proto bylo jednoho roku tolik lidí v liberecké husitské modlitebně na půlnoční štědrovečerní bohoslužbě? Klouzal jsem pohledem po tvářích přítomných v nabitě prostře, kde se nás při „obyčejných“ bohoslužbách v „obyčejnou neděli“ schází malý houfec nejvěrnějších, a přemýšlel jsem o tom, kdo z přítomných a z jakého důvodu přišel v tento svatvečer do modlitebny, když jindy ho (ji) zde nevidět. Pokoušel jsem se nemyslet na to, kolik

z oněch dnes přítomných zde bylo naposled právě jen před rokem – asi by mi z takového pomyšlení bylo smutno. Podstatné však je, že přišli v tento den, tedy spíše večer, a snad i někteří pochopí, v čem je podstata onoho „velikého světla“, o kterém mluví prorok Izajáš. Možná, že to bylo tím, že slyšené bohoslužebné texty jsou citovány o svátku narození Ježíše po léta stále stejné, a tak se mi myšlenky stále toulaly tak trochu jinde. Přemýšlel jsem i o tom, kolik z těch, kdo přišli jen na štědrovečerní bohoslužbu, či z občasných

Dokončení na str. 3

Zprávy

**Pozvání na bohoslužbu
k 103. výročí Církve československé husitské,**
která se koná v sobotu

7. ledna 2023 od 15 hodin

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze.

Bohoslužbu povede patriarcha ThDr. Tomáš Butta spolu s biskupským sborem
a za účasti emeritních biskupů.
Kázání pronese královéhradecký biskup Mgr. Pavel Pechanec.
V rámci bohoslužby bude vysluhována svátost kněžského svěcení.

Na varhany hraje Michal Hanzal a na trubku František Bílek.

NO Mariánské Lázně a Tachov zvou

24. 12. – 23 hodin – Půlnoční bohoslužba – fara

Hod Boží Vánoční 25. 12. – bohoslužby v 9,30 hodin se svátostí křtu
– fara – vhodné pro rodiny s dětmiV Tachově 25. 12 v 15 hodin – Živý betlém v kostele Máří Magdaleny
– pro všechny věk – děti, mládež, dospělí, všichni jsou zváni k účastiNeděle 1. 1. 2023 – bohoslužba se zpěvy z Taizé v 17 hodin
– fara Mariánské Lázně – vhodné pro mládež i dětiNeděle 8. 1. 2023 – 15 hodin v evangelickém kostele v Mariánských
Lázních Živý betlém k výročí církve a na ukončení vánočních svátků
– vhodné pro rodiny s dětmi**Vánoce v Rokycanech**

25. 12. od 16.30 hodin: káže bratr Jiří Chytil

1. 1. 2023 od 15.30 hodin: Hudební nešpory

Boží požehnání do vašich dnů přeje

Jaroslava Švábová

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Narození Ježíše Krista

Věty známého příběhu (Mt 1,18-25) jsou přeházené. Když je seřadíte do správného pořadí, získáte písmenka do tajenky.

1. Narození Ježíše Krista se událo takto: (D)
2. Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu přikázal anděl Hospodinův, a přijal svou manželku k sobě. (Ž)
3. Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: (J)
4. Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel, to jest přeloženo 'Bůh s námi'. (E)
5. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš. (N)
6. A dal mu jméno Ježíš. (Š)
7. Neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (O)
8. Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi. (A)
9. Proto se rozhodl propustit ji potají. (U)
10. Ale dříve než se sešli, shledalo se, že počala z Ducha svatého. (L)
11. To všechno se stalo, aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: (J)
12. Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku. (M)
13. Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě. (M)
14. Neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. (É)
15. Ale nežili spolu, dokud neporodila syna. (I)

(Řešení z minulého čísla: Víc než prorok.)

Jana Krajčířiková

Z programu divadla Mana

Zveme do vršovického divadla Mana (Moskevská 34, Praha 10) na následující představení:

22. 12. od 19.30 hodin:**Máma říkala, že bych neměla**

V dramatu anglické autorky Charlotte Keatleyové se setkávají čtyři generace žen, které se v průběhu dvacátého století snaží vyřešit jednu z nejdůležitějších ženských rolí: roli matky. Lze být matkou a zároveň mít nějakou kariéru? Je dítě dar, nebo komplikace? Každá generace se snaží najít svůj vlastní recept, který bude diametrálně odlišný od toho matčina. Je ale lepší? Dokážeme se poučit, nebo jen děláme jiné chyby? Odpovědi nečekejte. Jediné, co hra může přinést, je pocit, že tohle dobře znáte, a úlevu, že v tom nejsme sami.

31. 12. od 20 hodin: 5 za 1

Osamělá žena středního věku pozve na návštěvu sousedky z činžovního domu, aby se s nimi podělila o své životní zkušenosti. Pět žen se ve víceméně komických situacích svěřuje se svými osudy...

Lehkou rukou, s nadhledem se autor dotýká řady současných partnerských problémů. „Nejradši bych ho zabila!“, to je postoj většiny tak či onak ztroskotaných žen, které se shromáždily v garsonce podnikavé Anny, vůči jejich současným či bývalým partnerům. A ne, že by neměly důvod. Ale je od slov k činům opravdu tak daleko? A jsou vinní pouze muži? Nejsme v životě tím, čím se rozhodneme být?

Historie jednoho odpoledne, které změní život pěti žen, brilantními dialogy nejen baví, ale ukazuje i řadu problémů, které se osamělé ženě mohou jevit fatální. Ale i to, že pár dobrých kamarádek může drama změnit v novou perspektivu. Více o repertoáru i aktuálním programu divadla najdete na webu vršovickedivadlo.cz, kde si též můžete objednat vstupenky.Z webových stránek divadla vybrala **redakce****Návrh témat magazínových čísel Českého zápasu pro rok 2023**

leden - Víra a humor, únor - Slovo Boží a slovo lidské, březen - Křesťanská meditace, duben - Velikonoce, květen - Etická dilemata, červen - Duševní zdraví a pastorační péče nemocných, červenec - Ježíšova podobenství, srpen - Varhany a varhaníci, září - Výchova k toleranci, říjen - Vděčnost za Boží dary, listopad - Moudrost stáří, (hospicová péče, nemoci stáří) prosinec - Vánoce

Z ekumeny**V ŘÍMĚ ROZSVÍTILI VÁNOČNÍ STROM A ODHALILI BETLÉM.****ITALSKÁ CÍRKEV SE TAKÉ VRACÍ K POZDRAVENÍ POKOJE**

Ve Vatikánu dnes (3. prosince 2022) oficiálně rozsvítily vánoční strom. Svátý stolec získal 30 metrů vysokou jedli darem od malé horské vesnice Rosello v regionu Abruzzo. Během ceremonie na Svatopetrském náměstí byly rovněž odhaleny osvěcené jesličky, které darovala severoitalská vesnice Sutrio, uvedl web Vatican News.

Papež František poděkoval zástupcům italských obcí za jejich dary. Postavy v betlémě ze Sutria jsou vyřezány ze dřeva. Vatikán dnes slavnostně odhalil také druhé jesličky, darované Guatemalou, které jsou vystavené v papežské hale Pavla VI. Betlémy podle Františka lidem pomáhají znovu objevit „skutečné bohatství Vánoce“, odlišných „od těch konzumních a komerčních“.

Svatopetrské náměstí ve Vatikánu měla letos původně zdobit 54 metrů vysoká jedle bělokora z italských hor. Těsně před kácením ale ochránci přírody upozornili, že strom je přes 200 let starý, roste v přírodní rezervaci a tento druh je navíc zákonem chráněný. Dřevorubci od kácení na poslední chvíli upustili. Vesnice Rosello musela vybrat jiný strom, který poté ozdobil výrobky pacientů z rehabilitačního psychiatrického zařízení. Papež se dnes nad symbolikou vánočního stromu krátce zamyslel: „*Stejně jako stromy, tak i lidé potřebují kořeny. Protože jen ty, které jsou zakořeněny v dobré půdě, zůstávají pevné, rostou, zrají, odolávají větrům, které jimi otřásají, a stávají se orientačním bodem pro ty, kdo se na ně dívají. Ale bez kořenů se nic z toho neděje: bez pevných základů zůstává člověk vratký. Je důležité udržovat kořeny, v životě stejně jako ve víře,*“ uvedl.Italská katolická církev dnes také oznámila, že v rámci uvolnění opatření proti šíření koronaviru znovu zavede během bohoslužeb podávání rukou, které symbolizuje mír. Na vrcholu pandemie bylo toto gesto při bohoslužbách zrušeno; loni se obnovilo pouze částečně, lidé si měli místo podání ruky pohlédnout do očí či pokynout hlavou. christnet.cz**POČET MUSLIMŮ BY V EVROPĚ ROSTL I BEZ PŘÍSTĚHOVALECTVÍ**

Z nejnovějšího výzkumu Pew Research Center vyplývá, že i kdyby se zcela zastavila imigrace do Evropy, počet muslimů by zde přesto v následujících desetiletích rostl. Výzkum je založen na datech získaných ze sčítání lidu a sociologických průzkumů v jednotlivých zemích, dále pak z údajů Eurostatu o imigraci i dalších zdrojů.

V roce 2016 tvořili muslimové 4,9 % populace EU (společně s Norskem a Švýcarskem), oproti roku 2010 jde o nárůst skoro o jedno celé procento. V absolutních číslech je to 25,8 milionů (oproti 19,5 milionů v roce 2010). Budoucí růst bude záviset na tom, jak se bude vyvíjet současný trend imigrace, ale není to jediný faktor, který výzkumná agentura zohledňuje. Nabízí celkem tři různé scénáře:

1) Pokud se imigrace z muslimských zemí zcela zastaví, vzroste do roku 2050 velikost muslimské populace na 7,4 %. Jedním z důvodů je, že evropské muslimové jsou průměrně o 13 let mladší než ostatní Evropané. Dalším faktorem je to, že mají více potomků: na jednu ženu připadá o jedno dítě více.

2) Pokud by nebyli přijímáni uprchlíci (žadatelé o azyl), ale imigrace by pokračovala „normálním“ tempem, tvořili by v roce 2050 vyznavači islámu 11,2 % obyvatel zmíněných evropských zemí.

3) Bude-li pokračovat současný trend (data jsou relevantní k polovině minulého roku), počet muslimů se v Evropě ztrojnásobí (14 %).

První scénář by zároveň znamenal pokles celkové evropské populace z 521 milionů na pouhých 482 milionů. Rovněž podle druhého by došlo k poklesu počtu Evropanů, ale jen mírnému (na 517 mil.). Nezmění-li se u Evropanů výrazně ochota mít více dětí, je růst podmíněn jen pokračováním současného trendu (tj. scénář č. 3), díky němuž by populace na tomto kontinentě vrostla na 539 milionů.

Nemusímů tedy bude ubývat v každém případě: I když už nebudou přijímáni žádní imigranti, bude jich o 10 % méně. Na druhé straně ani v případě pokračujícího trendu nebudou mít v polovině století muslimové většinu. „V žádné zemi nebudou muslimové tvořit více než třetinu celkové populace,“ říká vedoucí projektu PRC Conrad Hackett.

Pro srovnání: V USA tvoří muslimové jen jedno procento a do roku 2050 PRC odhaduje zdvojnásobení této menšiny.

info.dingir.cz